

RIUADES DEL RIU LLOBREGAT A MONISTROL DE MONTSERRAT

20 de setembre de 1971

Fitxa informativa de les marques de l'aigua al territori

CARACTERÍSTIQUES GENERALS

Any de la riuada	1971
Conca	Llobregat
Riu	Llobregat
Municipi	Monistrol de Montserrat
Lloc	Sud municipi, limitant amb Collbató
Nom – Topònim	Antiga fàbrica de la colònia Gomis
Situació de la marca	Edifici de la central annex a la fàbrica (façana d'aigua avall)
Nivell assolit	11 m sobre el llit fluvial
Tipus de marca	Placa metàl·lica de fosa i format rectangular
Coordenades UTM (ETRS89)	X: 404.444, Y: 4.605.277
Altitud del carrer	115 m al terra de la façana de la central sota la placa
Observacions	La fàbrica no té activitat des de l'any 2005

Font: ACA (19/07/12)

DESCRIPCIÓ

Inundaciones producidas en la cuenca del río Llobregat el 20 de septiembre de 1971.
Federico Montalbán Comas. MOP. CAPO. 1972.

Inundaciones Históricas en las Cuencas Internas de Catalunya. Tomo II Comisión Técnica de Emergencia por Inundaciones. Madrid 1983.

Les precipitacions de setembre a Catalunya van venir determinades per la presència d'una gota freda a la península i un temporal de Llevant afectant les costes catalanes. La pluja caiguda el 19 de setembre va ser suficient per saturar el terreny, però la seva influència va ser poc significativa en els cabals dels rius. Va ser la pluja del 20 la que va ocasionar les pujades de nivell dels rius, les riuades i avingudes. Hi va haver registres en 24 h de 308 mm a Esparreguera, 440 mm a Figueres o 270 mm a Balsareny. Les pluges van continuar els dies següents, però es van desplaçar cap a les zones costaneres degut al descens de la gota freda, que encara va tornar a descarregar pluges amb prou força el 23 de setembre.

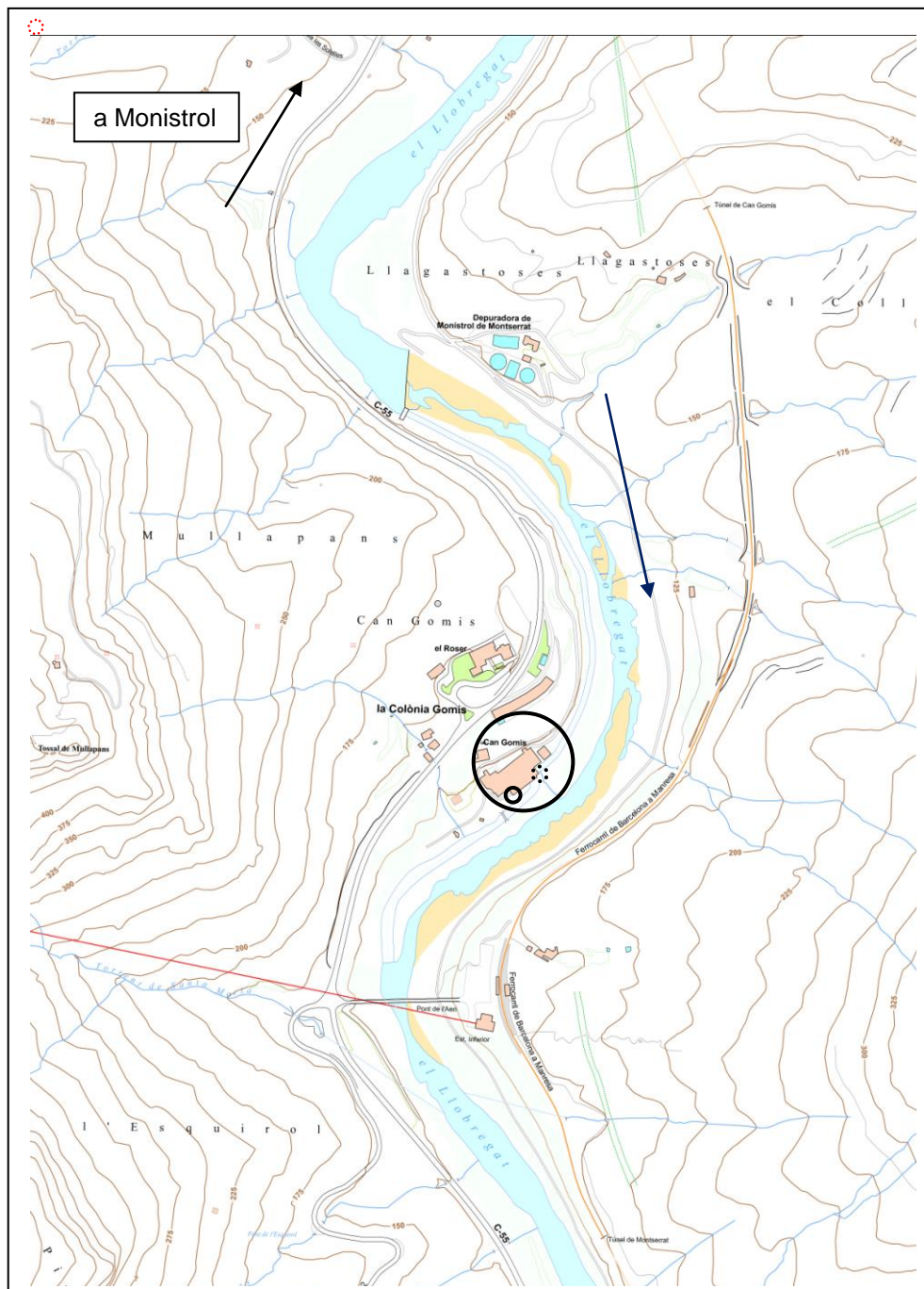
Aquestes pluges van presentar unes màximes relatives a la conca mitja del riu Llobregat i central del riu Muga. Va ser precisament a les conques mitja i baixa del Llobregat on els efectes de les avingudes van adquirir característiques catastròfiques. Van resultar parcialment inundades poblacions com el Pont de Vilomara, Sant Vicenç de Castellet, Castellbell i el Vilar o Martorell, entre d'altres. Van quedar destruïdes les estacions d'aforaments de Vilomara, Castellbell i el Vilar, i el Prat; només va quedar funcionant la de Martorell. Per comparar les intensitats de precipitació caigudes, és significatiu el cabal del Cardener a Manresa de 213 m³/s i els gairebé 2.000 m³/s del Llobregat en la confluència (Sant Vicenç de Castellet). A l'hidrograma del 20 de setembre de l'estació d'aforaments de Martorell, es pot veure l'impressionant augment del cabal en aquest punt, ja que en només 5 hores va passar de 100 m³/s al màxim instantani assolit de 3.080 m³/s.

El delta del Llobregat va quedar totalment negat per les aigües i les collites es van perdre. A Terrassa la pressió de la riuada va trencar totalment el mur de contenció de la riera de les Arenes. Una de les poblacions que més va patir aquesta riuada va ser Cornellà de Llobregat, on la nit del 20 de setembre les aigües del riu Llobregat en creixuda en alguns carrers superaven els 2,5 m d'alçada. Uns 20.000 veïns van resultar afectats directament. Tot i que no hi va haver víctimes mortals ni desapareguts. Els carrers es van omplir de fang i cases, botigues i fàbriques dels barris Riera, Almeda i Centre van quedar completament destruïts. La riuada de 1971 a Cornellà va ser devastadora. A la conca del Besòs, a Mollet es va produir l'esfondrament del pont de l'Avinguda de Pius XII, i a Granollers van quedar negades unes 80 cases.

Els cabals circulants pel riu van ser tan grans que superaven de lluny qualsevol altra avinguda del segle XX i la circumstància de que l'avinguda discorregués durant el dia va propiciar que les desgràcies personals i les víctimes fossin inferiors a la riuada del Vallès de 1962, encara que les pèrdues materials van ser molt superiors. Hi va haver danys personals amb 19 víctimes (persones mortes) a causa de l'avinguda del Llobregat. Així mateix danys materials, perquè les indústries afectades al llarg de la conca que van patir danys greus a causa de la catastròfica riuada es van xifrar en unes 450.

MAPA D'UBICACIÓ

Situació de l'antiga colònia Gomis. La placa de la riuada de setembre de l'any 1971 està situada a l'edifici de la central que està adossat al de l'antiga fàbrica, al costat del canal i del riu Llobregat. El petit cercle d'aigua avall indica la placa de la riuada de 1971 i el d'aigua amunt (discontinuu) indica les riudes de 1907 i 2000.

Font: Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya (ICGC)

FOTOGRAFIES DE LOCALITZACIÓ

Riu Llobregat Fàbrica Gomis Monistrol de Montserrat

La fàbrica Gomis està situada al marge dret del Llobregat. La placa que veiem, de la riuada de setembre de 1971, està posada a la façana posterior (aigua avall) de l'edifici de la central, a una altura de 3,61 m sobre el terra.

La referència de la riuada d'octubre de 1907 està just al nivell del terra (ratlla discontinua), però la placa està a la façana anterior (aigua amunt).

Font: ACA (19/07/2012)

Riu Llobregat Fàbrica Gomis Monistrol de Montserrat

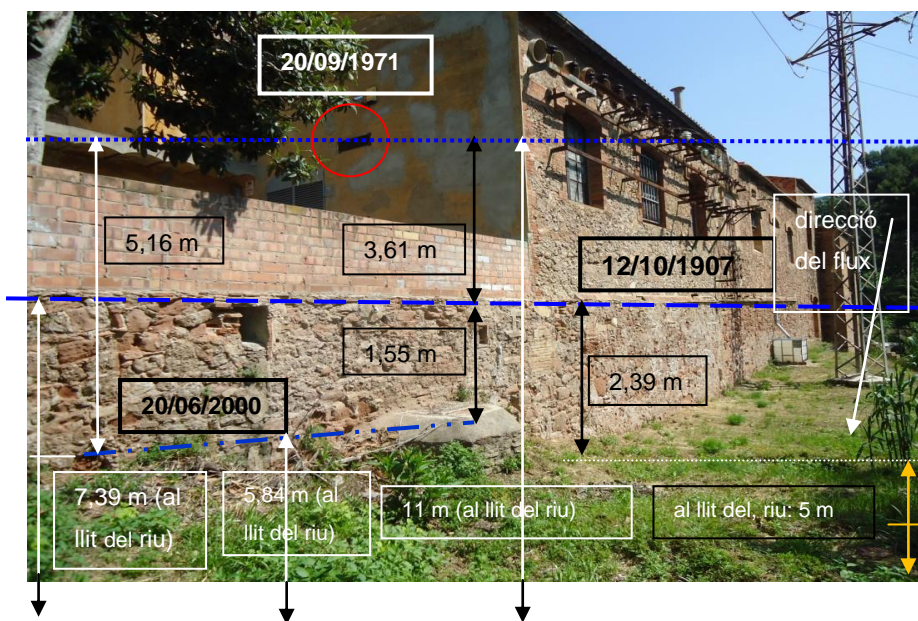
Fotografia on s'indica tots els nivells.

Es pot observar la façana posterior o d'aigua avall (placa de 1971) i la que limita amb la terrassa fluvial.

El nivell assolit per la riuada de 1971 va ser d'11m sobre el llit del riu: 3,61 sobre el terra de l'edifici de la central davant la façana posterior (inclosa l'actual tanca) + 2,39 m de la paret de la façana paral·lela al riu + 5m fins al llit del riu.

Les riudes del 1907 i 2000 van quedar respectivament a 3,61 m i a 5,16 m per sota de la de 1971.

Font: ACA (19/07/2012)

**Riu Llobregat
Fàbrica Gomis
Monistrol de Montserrat**

Detall de la placa de la riuada de 20/09/1971.

Les dues fletxes dreta/esquerra marquen exactament el nivell de les aigües durant l'episodi epònim.

Aquesta tipologia de plaques és la utilitzada per indicar la riuada de 1907 (veiem que en aquest lloc també hi és). En canvi per aquesta riuada de 1971, s'ha utilitzat tant aquesta tipologia rectangular com l'el·líptica.

Com a normal general, trobem la data del 20 de setembre a les plaques rectangulars (exemple: aquesta) i la del 21 de setembre a les el·líptiques (exemple: Castellbell i el Vilar).

Font: ACA (19/07/2012)

**Riu Llobregat
Fàbrica Gomis
Monistrol de Montserrat**

Vista de la placa de la riuada del 12 d'octubre de 1907 i, al fons, a la part inferior, hi ha la ratlla – a penes perceptible- de color negre que indica la riuada del 20 de juny de l'any 2000, situades a la façana anterior o d'aigua amunt just a sobre del canal i després de l'escura-reixes.

Font: ACA (19/07/2012)

Riu Llobregat
Fàbrica Gomis
Monistrol de Montserrat

Amb la incomparable vista de la muntanya de Montserrat al fons, es veu el tram final del canal -de 8 m d'amplada- abans d'entrar a la central.

Després de les comportes hi ha l'escura-reixes i la façana anterior on hi ha les indicacions de les riudes de 1907 i 2000 (les tapen les comportes).

Les ratlles discontinues assenyalen els nivells aproximats assolits.

Font: ACA (19/07/2012)

Riu Llobregat
Fàbrica Gomis
Monistrol de Montserrat

Foto del canal d'alimentació de la central hidroelèctrica de l'antiga fàbrica de Can Gomis, presa immediatament abans d'arribar a la central.

Des de la derivació fins a la central té una longitud de 590 m.

L'antiga Colònia tèxtil de Can Gomis estava formada per la fàbrica, els habitatges dels treballadors i l'església neoromànica de la Mare de Déu del Roser.

La fàbrica es va fundar l'any 1891 i la central s'hi va instal·lar l'any 1909.

Font: ACA (19/07/2012)

**Riu Llobregat
Fàbrica Gomis
Monistrol de Montserrat**

Vista de la fàbrica de l'antiga colònia Gomis, protegida com a bé cultural d'interès local, ubicada en el marge dret del riu Llobregat, amb Montserrat de fons.

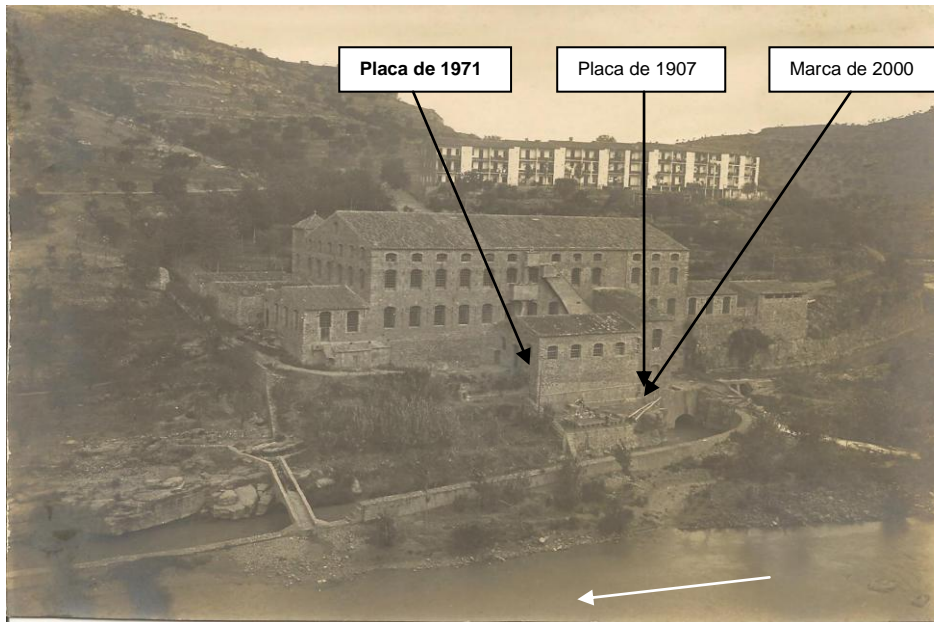
Podem veure la façana d'aigua amunt.

L'edifici annex de la central no es veu perquè està més avall, vora el canal i el riu.

La central proveïa d'electricitat a Monistrol, Olesa, el Monestir i altres pobles. Va ser creada per forces hidroelèctriques del Segre.

Font: ACA (19/07/2012)

FOTOGRAFIES HISTÒRIQUES

Riu Llobregat Fàbrica Gomis Monistrol de Montserrat

Colònia i fàbrica Gomis els anys 1910. En primer terme veiem l'edifici annex de la central (on actualment hi ha les plaques de les riuades dels anys 1907 i 1971 i la ratlla que indica la de l'any 2000.

En realitat el gran edifici en particular i tota la colònia en general han canviat poc des de llavors, doncs el conjunt es conserva pràcticament igual. Al fons es veuen els edificis d'habitatges dels treballadors que avui dia encara hi són.

Font: ACA (19/07/2012)

MAPES I PLÀNOLS DE SECCIONS

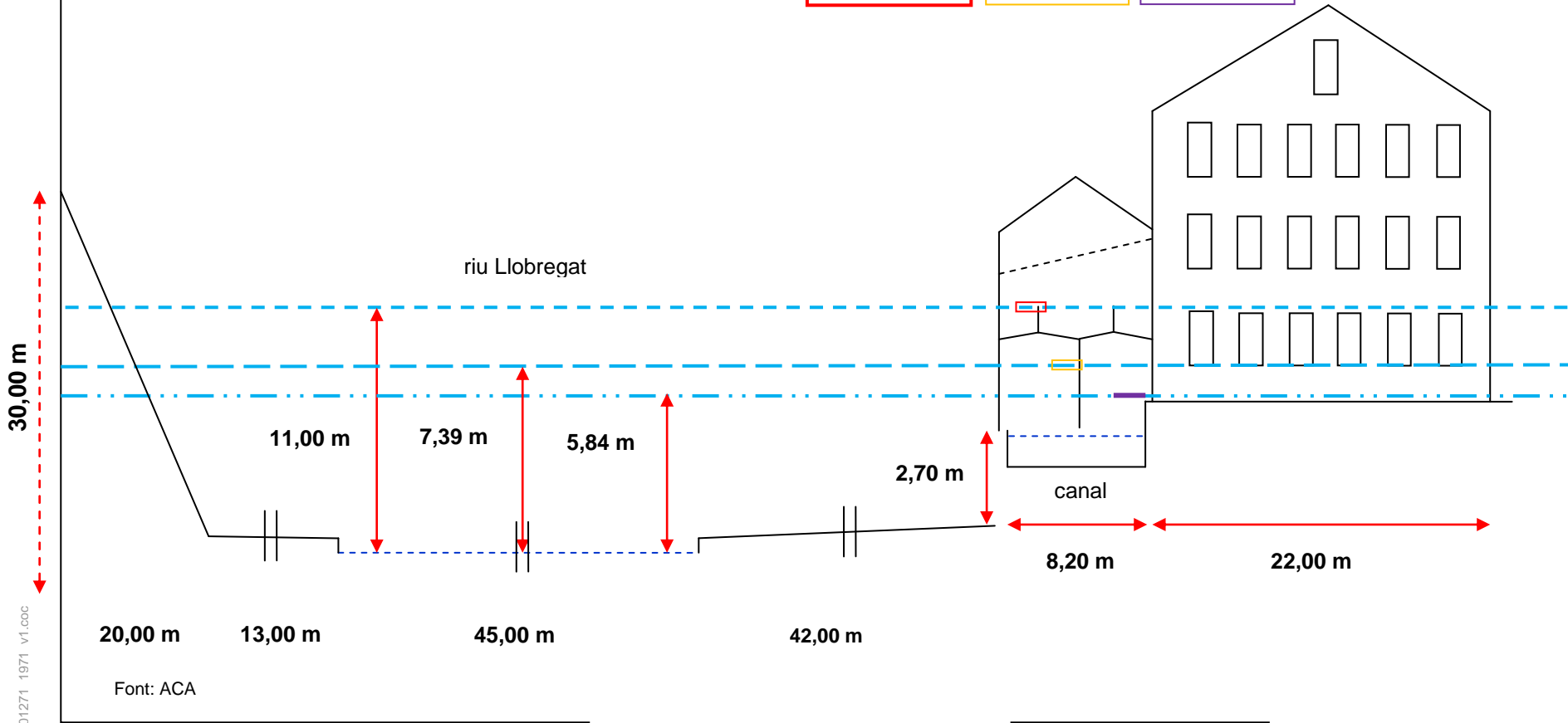
PLAQUES, MARQUES, SENYALS O INSCRIPCIONS D'INUNDACIONS

Riuades 12/10/1907, 20/09/1971 i 20/06/2000. Riu Llobregat. Fàbrica Gomis. Monistrol de M.

M E

M D

Placa riuada 20/09/1971	Placa riuada 12/10/1907	Marca riuada 20/06/2000
----------------------------	----------------------------	----------------------------

aca mat 01271 1971 v1.coc